

статистики платіжного балансу, зовнішнього боргу, обмінних курсів та міжнародної інвестиційної позиції. Державна служба статистики відповідає за реальний сектор економіки та демографічну ситуацію населення, а Міністерство фінансів України – за показники бюджетно-податкового сектору економіки.

У контексті сказаного, впливає, що Державна служба статистики України (ДССУ) та Міністерство фінансів України (МФУ) не є суб'єктами моніторингу банківської системи, проте вони виконують збір великої кількості інформації, необхідної НБУ для проведення моніторингу банківської системи.

Крім цього, МВФ є одним з основних іноземних суб'єктів моніторингу банківської системи України і, відповідно, такими є також інші міжнародні фінансові інституції, зокрема такі як Світовий банк та група установ, що входять до його складу, Європейський банк реконструкції та розвитку, Банк міжнародних розрахунків. Крім запровадження ССПД, МВФ передбачає використання для аналізу фінансової стійкості країни використання 40 індикаторів. Відповідно, НБУ з 2005 р. щоквартально поширює дані 12 основних та 12 рекомендованих таких індикаторів.

Наступним суб'єктом моніторингу банківської системи, який ми виділили, є банки та інші фінансові інститути, оскільки банк може досліджувати навколишнє середовище, конкурентів, клієнтів, а також відслідковувати свої внутрішні процеси. Так само банк може досліджувати всю банківську систему на ймовірність виникнення системних криз. Очевидними є інші суб'єкти моніторингу банківської системи, які зображено на схемі: науковці, рейтингові агентства та незалежні експертні компанії.

Висновки. Отже, сучасна діяльність банків неможлива без їх моніторингу. Систему моніторингу банківського сектору переважно утворюють банківський нагляд, макроекономічний моніторинг та ризик-орієнтований моніторинг. Як впливає з проведеного аналізу, основним суб'єктом моніторингу банківської системи виступає НБУ, використовуючи інформацію банківського нагляду та інформацію, отриману від Державної служби статистики України та Міністерства фінансів України. Сукупність об'єктів моніторингу банківської системи впливає із сутності такого моніторингу – це НБУ та інші банки, зовнішнє середовище та ризикоманітні ризики, пов'язані з банківською діяльністю.

Література

1. Котов А.В. Моніторинг банківської інфраструктури / А.В. Котов // Каталог статей і учебних посібий "JourClub". [Електронний ресурс]. – Доступний с <http://www.jourclub.ru/13/1260/1/>
2. Дик В.В. Електронний банк / В.В. Дик. – М. : Изд-во Московской финансово-промышленная академия, 2004. – 175 с.
3. Skorupka D. Modelling of risk in the building projects / D. Skorupka // Operations Research and Decision, 2006. – Wrocław. – С. 133-143.
4. Гаряга Л.О. Місце моніторингу у банківській діяльності / Л.О. Гаряга // Актуальні проблеми економіки : наук. економ. журнал. – 2007. – № 5. – С. 153-165.
5. Самсонов М.І. Моніторинг як інструмент банківського нагляду в Україні / М.І. Самсонов // Сталый розвиток економіки. – 2011. – № 5. – С. 297-300.
6. Коваленко В.В. Методичні підходи до діагностики і моніторингу фінансової стійкості банківської системи / В.В. Коваленко // Актуальні проблеми економіки : наук. економ. журнал. – 2006. – № 11(65). – С. 193-199.

7. Маслак О.І. Особливості банківського моніторингу під час формування та оцінюванні фінансової стійкості банків України / О.І. Маслак, Л.А. Квятковська, М.І. Шийка // Фінансово-кредитна діяльність: проблеми теорії та практики (Частина 2). – 2012. – Вип. 1 (12). – С. 33-42.

8. Погореленко Н.П. Моніторинг фінансової стабільності банківського сектору / Н.П. Погореленко, О.М. Сидоренко // Фінансово-кредитна діяльність: проблеми теорії та практики : зб. наук. праць. – 2011. – № 1 (10). [Електронний ресурс]. – Доступний з http://archive.nbuv.gov.ua/portal/soc_gum/fkd/2011_1/part2/28.PDF

9. Дегтярьова О.М. Оцінка ефективності моніторингу фінансово-економічної діяльності підприємств / О.М. Дегтярьова // Коммунальное хозяйство городов : науч.-техн. сб. – 2007. – № 75. – С. 406-415.

10. Ковч Т. Методичні підходи до оцінки ефективності фінансового моніторингу в комерційних банках / Т. Ковч // Економічний аналіз. – 2011. – Вип. 9. – Ч. 1. – С. 55-59.

11. Рычихина Э.Н. Показатели эффективности управленческого мониторинга муниципального образования / Э.Н. Рычихина // Вопросы государственного и муниципального управления. – 2009. – № 1. – С. 33-47.

12. Skorupka D. The method of identification and quantification of construction projects risk / D. Skorupka // Archives of Civil Engineering, LI, 4, (– S. 647-662). – Warszawa, 2005. – 126 s.

13. Постанова Кабінету Міністрів "Про затвердження Положення про здійснення банками фінансового моніторингу" від 14.05.2003 р., № 189. [Електронний ресурс]. – Доступний з <http://zakon.nau.ua/doc/?uid=1030.360.6&nobreak=1>

Прыймак П.В. Мониторинг банковской системы как подход к управлению её развитием

Рассмотрена сущность мониторинга банковской системы Украины как современной технологии управления. Обосновано, что основными составляющими системы мониторинга банковского сектора является банковский надзор, макроэкономический мониторинг и риск-ориентированный мониторинг, рассмотрены основные характеристики этих составляющих. Исследованы объекты и субъекты рассматриваемого мониторинга.

Ключевые слова: управление, мониторинг, банковская система, банковский надзор, макроэкономический мониторинг, риск-ориентированный мониторинг.

Pryimak P.V. Monitoring of the banking system as an approach to the management of its development

The essence of monitoring of a banking system of Ukraine as modern technology of management is considered. It is proved that the main components of monitoring system of the banking sector is bank supervision, macroeconomic monitoring and risk – based monitoring, the main characteristics of these components are considered. Objects and subjects of considered monitoring are investigated.

Keywords: management, monitoring, banking system, banking supervision, macroeconomic monitoring, risk-based monitoring.

УДК 504.003.13:630*905.2.004.14

Аспір. І.В. Пукман;

доц. О.М. Адамовський, канд. екон. наук – НЛТУ України, м. Львів

ОСОБЛИВОСТІ ЕКОНОМІЧНОЇ ОЦІНКИ ТА ТОРГІВЛІ НЕДЕРЕВНОЮ ПРОДУКЦІЄЮ ЛІСУ

Визначено прямі та непрямі фактори впливу на роль недревної продукції лісу (НДПЛ) для суспільства та фактори, що впливають на успішність торгівлі цією продукцією. Виявлено, що з метою оцінювання вартості НДПЛ у гірських регіонах доцільно використовувати підхід "виробничої" функції заготівлі НДПЛ окремими домогосподарствами. Під час встановлення вартості НДПЛ до уваги потрібно брати не лише економічні фактори, а ще соціальні та екологічні.

Ключові слова: недревна продукція лісу (НДПЛ), економічна вартість, виробнича функція.

Вступ. Ліси загалом та Карпатські ліси, зокрема, є постачальниками не лише деревини, а й великої кількості корисної та необхідної недеревної продукції лісу (НДПЛ), до якої відносять: ягоди, гриби, лікарські та ароматичні рослини, мохи, живицю та продукти бджільництва. З економічного погляду, значення НДПЛ є не меншим, ніж значення деревини. Так, у 1991 р. Підрозділ Лісової продукції Відділу лісівництва ФАО (*Forest Products Division of FAO Forestry Department*) розробив програму просування та розвитку НДПЛ як однієї з пріоритетних сфер діяльності ФАО [15, с. 2-4.]. Згідно з ФАО, збільшення частки використання недеревної продукції лісу є однією з ознак переходу до сталого ведення лісового господарства. Сьогодні близько 150 видів НДПЛ є невід'ємними складовими міжнародної торгівлі, оскільки відіграють важливу роль у сталому розвитку та збереженні екосистем [14]. У 2005 р., згідно з оцінками ФАО, вартість заготовленої НДПЛ у світі становила 18,5 млрд дол. США [12, с. 35].

Актуальність дослідження. Потрібно зазначити, що компоненти НДПЛ є не лише важливим та незамінним продуктом харчування. Вона також є одним з основних джерел доходів для багатьох мешканців віддалених гірських регіонів по всьому світу і в Карпатах, зокрема. Окрім грошових доходів від продажу НДПЛ, місцеві жителі також отримують "негрошовий" дохід (*non-cash income*). "Негрошова" вартість лісу полягає у щоденній підтримці, яку надає ліс місцевим жителям, але, на жаль, її не враховують в офіційній державній статистиці і вона дорівнює нулеві [14].

Про зростання стурбованості світової спільноти питаннями, що стосуються НДПЛ свідчать такі факти: на четвертій Міністерській конференції у Відні (*MCPFE, 2003*) було офіційно визнано цінність недеревних ресурсів лісу та вдосконалено критерії та індикатори ведення сталого лісового господарства з метою підвищення рівня життя мешканців регіонів, добробут яких залежить від багатогалузевого використання лісових ресурсів [10, с. 51-57], а у звіті ФАО за 2011 р. наголошено на тому, що проблема законодавчого регулювання використання НДПЛ є актуальною по всьому світу загалом, оскільки досі немає єдиного конкретного закону, який би регулював ці питання [12].

Діючі в Україні ставки збирання за заготівлю продукції побічного користування лісом є заниженими і не відображають її справжньої цінності. Проблемами, що стосуються інтенсивності користування, обсягів заготівлі та встановлення економічної вартості НДПЛ в Україні займалися Ю.Ю. Туниця, І.М. Синякевич, О.В. Врублевська, Є.І. Сенько, Л.О. Малик. Однак питання економічної оцінки та особливостей маркетингової політики щодо торгівлі НДПЛ потребують подальших глибоких досліджень.

Метою роботи є узагальнення світового досвіду у питаннях, що стосуються заготівлі, особливостей торгівлі, економічного та екологічного значення НДПЛ для суспільства та пошук ефективних методів встановлення економічної вартості НДПЛ.

Залежно від факторів впливу, значення НДПЛ може бути таким, рис. 1.

Щодо інституційних факторів, то одним з домінуючих у регулюванні користування НДПЛ та корисними функціями лісів є право власності, яке перебуває у трьох режимах: 1) приватна власність; 2) громадська власність; 3) дер-

жавна власність. Найчастіше ринкові блага підпадають під режим приватної власності. Для того, щоб запровадити права приватної власності на НДПЛ та корисні функції лісів, потрібно мати можливість виключити (відсторонити) інших користувачів. Але оскільки, згідно з Лісовим Кодексом України, продукція побічного лісокористування та другорядні лісові матеріали перебувають у режимі загального доступу, виключити будь-кого зі споживачів від заготівлі НДПЛ у цей час можна лише у випадку виснаження ресурсу або низьких врожаїв. Відкритий доступ до НДПЛ створює перешкоди для ефективного використання цих ресурсів.

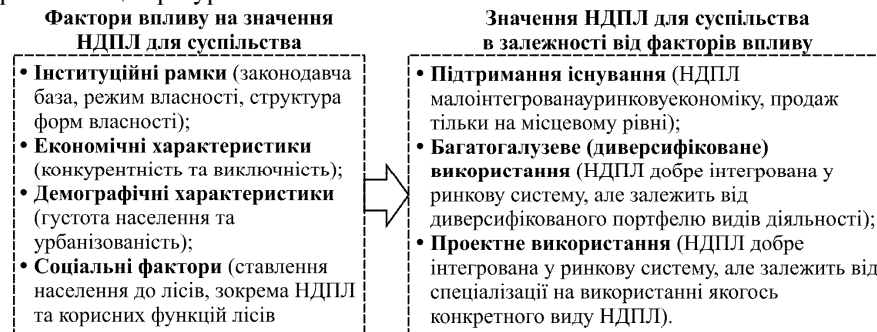

Рис. 1. Значення НДПЛ для суспільства залежно від факторів впливу

До демографічних характеристик, що впливають на ставлення людей до лісів, належать [9]: густота та чисельність населення, технологічні можливості, попит на продукцію та корисні функції лісу з-за кордону. Зі зростанням чисельності населення зростає і попит на продукцію лісу, а через перебування НДПЛ у режимі загального доступу виникає проблема "зайців", тобто неможливість виключення споживачів, котрі використовують благо, чи послугу безкоштовно, тоді, коли інші споживачі сплачують певну суму за його (їх) використання [8]. Це означає, що в Україні багато споживачів, нібито, збирають НДПЛ для задоволення власних харчових потреб, а насправді здають її у великих обсягах гуртовим посередникам з метою отримання доходу. Таким чином відбувається недооцінка лісоресурсного потенціалу. На наш погляд, сьогодні значення НДПЛ в Україні – це підтримання існування, оскільки важко, якщо не неможливо знайти офіційну звітність щодо обсягів та структури експорту або продажу НДПЛ на внутрішньому ринку. Хоча, ситуація може бути зовсім інакшою і можна організувати диверсифіковане використання НДПЛ, зокрема у харчовій, фармацевтичній, лакофарбовій, хімічній, текстильній, паперовій та парфумерній промисловості.

Загалом заготівля суб'єктами підприємницької діяльності в Україні лісових ресурсів під час здійснення побічних користувань лісом та заготівлі другорядних лісових матеріалів, включаючи закуп у населення, з метою здійснення виробничої та комерційної діяльності, здійснюється у порядку спеціального використання [2, 5, 6]. Фізичні особи, які отримують доходи від продажу (реалізації) товару (гриби, ягоди), що не були вирощені на власній земельній ділянці, повинні включити такий дохід до складу загального оподаткованого доходу

платника податку. Вказаний дохід підлягає оподаткуванню за ставками 15 – та/або 17 % [4]. Утримувати та перераховувати податок на доходи фізичних осіб повинні заготівельники продукції, як фізичні, так і юридичні особи. Платник податку зобов'язаний самостійно включити суму доходів (прибутків), що не підлягали оподаткуванню під час їх нарахування чи виплати та подати річну податкову декларацію за місцем своєї податкової адреси (реєстрації) [17].

На наш погляд, запровадження податку на заготівлю НДПЛ не є дієвим інструментом, оскільки він буде стимулювати гуртових заготівельників до приховування справжніх обсягів заготівлі та зниження норми оплати праці збирачів НДПЛ, тобто місцевого населення. Відкритим залишається питання щодо розподілу коштів від оподаткування заготівельників НДПЛ. Що стосується розподілу коштів від збирання за спеціальне використання лісових ресурсів, то у Львівській області його зараховують у розмірі 100 % до місцевих бюджетів за місцем адміністративного розташування ділянок лісового фонду. Водночас, місцеві бюджети зобов'язані передбачити у видатковій частині бюджету спрямування 50 % від отриманого збирання за спеціальне використання лісових ресурсів, протягом одного місяця з дня їх сплати, лісогосподарським підприємствам на фінансування Програми "Розвитку лісового господарства Львівщини до 2015 р." для проведення робіт з лісорозведення та відтворення лісів, проведення лісогосподарських заходів та утримання лісів в належному санітарному стані [18, 19].

На наш погляд, у цій ситуації краще створити сприятливі умови для гуртових заготівельників НДПЛ, а саме звільнити від податків або запровадити режим пільгового оподаткування, з метою стимулювання соціальних ефектів (створення додаткових робочих місць), економічних ефектів (збільшення обсягів та зростання ціни експорту НДПЛ та збільшення обсягів реалізації НДПЛ на внутрішньому ринку) та екологічних (дотримання встановлених лімітів та правил заготівлі НДПЛ з метою запобігання виснаженню ресурсу). Це також дасть змогу отримувати більш достовірні та правдиві дані щодо обсягів заготівлі НДПЛ. Звичайно, у випадку звільнення заготівельників НДПЛ від сплати податку або запровадження пільгового оподаткування, потрібно переглянути існуючі ставки збирання за заготівлю НДПЛ. Хоча їх потрібно переглянути у будь-якому випадку, тому що діючі в Україні ставки збирання за заготівлю продукції побічного користування лісом є заниженими і не відображають її справжньої цінності.

Існують різні підходи до проведення економічної оцінки НДПЛ. Зокрема, Л.О. Малик пропонує стягувати плату за спеціальне використання НДПЛ рослинного походження шляхом справляння плати за обсяг заготовлених в лісі грибів, ягід, лікарських рослин та інших недревних продуктів лісу (при цьому обсяги і строки можуть обмежуватись); справляння плати за оренду лісових територій з метою заготівлі на ній НДПЛ [3].

Синякевич І.М. пропонує здійснювати економічну оцінку НДПЛ на основі даних про ціну одного кілограма продукції з недревної рослинності певного виду у визначеному році (без податку на додану вартість), повної собівартості одного кілограма продукції з недревної рослинності певного виду у визначеному році (без врахування плати за спеціальне використання недревної

рослинності) та нормативного прибутку в ціні одного кілограма продукції певного виду у визначеному році, при цьому враховуючи економічно доступні ресурси недревної рослинності певного виду у визначеному році в кілограмах, кількість видів економічно доступної рослинності, які є об'єктом економічної оцінки, тривалість розрахункового періоду, який визначається терміном заготівлі недревної рослинності та коефіцієнт дисконтування [7].

Врублевська О.В. та Сірко Н.І. пропонують проводити поточну та капітальну економічну оцінку НДПЛ рослинного походження залежно від обраного критерію оцінювання. За критерії оцінювання беруть готовність населення платити за заготівлю НДПЛ, величину компенсації населенню за заборону заготівлі НДПЛ та ринкові ціни НДПЛ рослинного походження, грн/кг. Капітальну економічну оцінку НДПЛ проводять, враховуючи коефіцієнт дисконтування. Складність економічної оцінки за допомогою цієї методики полягає у необхідності мати значення готовності населення платити за збір НДПЛ та мінімального значення компенсації за заборону заготівлі, при чому, на практиці, здебільшого, величини готовності платити занижені, а значення мінімальної компенсації – завищені [1].

З метою оцінювання вартості НДПЛ у гірських регіонах доцільно використовувати підхід, який полягає у [16]:

- 1) оцінюванні "виробничої" функції заготівлі НДПЛ окремими домогосподарствами;
- 2) застосуванні отриманої "виробничої" функції до всіх домогосподарств, що знаходяться на території, охопленій дослідженням;
- 3) агрегуванні (узгаляненні, перенесенні) обсягів заготівлі НДПЛ одним домогосподарством на всі домогосподарства у дослідному регіоні;
- 4) присвоєнні економічної вартості отриманим обсягам споживання НДПЛ у дослідному регіоні.

Переваги цього підходу полягають у тому, що під час оцінювання економічної вартості НДПЛ використовують лише фактичні дані; моделювання "виробничої" функції заготівлі НДПЛ домогосподарств проводять на основі індивідуальних даних кожного окремого домогосподарства, на відміну від підходів, що зосереджуються на оцінці вартості НДПЛ з одного га площі; використовують дані із місць з різними географічними характеристиками, соціо-економічними та біологічними умовами, які, водночас, впливають на вартість заготівлі, попит та доступність різноманітних НДПЛ [16]. До недоліків цього методу належать потреба у наявності значних обсягів інформації, доволі трудомісткий процес моделювання "виробничих" функцій домогосподарств, а також цей підхід потребує величезних матеріальних затрат. Надійність результатів дослідження залежить від точності даних щодо заготівлі НДПЛ домогосподарствами, репрезентативності вибірки та специфікації моделі [16].

На наш погляд, економічну оцінку НДПЛ потрібно проводити, враховуючи регіон її заготівлі та ступінь залежності місцевого населення від НДПЛ. Чим більше добробут місцевих громад залежить від заготівлі НДПЛ, тим дорожчою вона повинна бути. Отже, можемо визначити головні стимулювальні та гальмівні фактори впливу на ефективність торгівлі НДПЛ, рис. 2.

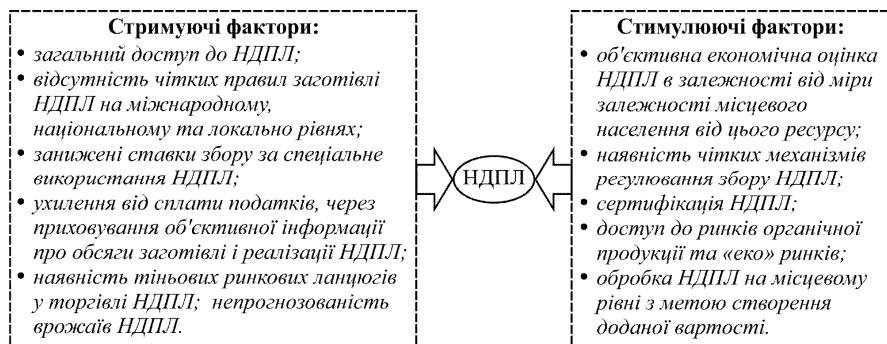

Рис. 2. Гальмівні та стимулювальні фактори впливу на ефективність торгівлі НДПЛ

На наш погляд, попит на НДПЛ з часом буде зростати, оскільки все більшої популярності набувають тенденції щодо споживання органічної (екологічно чистої) продукції харчування. Крім цього, використання недревної продукції лісу має високу економічну ефективність, зважаючи на дешеву місцеву робочу силу і можливості експорту вітчизняної продукції за кордон. Але для цього потрібно постійно проводити моніторинг ринків збуту недревної продукції та слідкувати за останніми світовими тенденціями маркетингової політики щодо цієї продукції (екологічне маркування, тип лісового менеджменту, сертифікація тощо).

Література

1. Врублевська О.В. Економічна оцінка недревної лісової рослинності на території лісового фонду ДП "Бродівське лісове господарство" / О.В. Врублевська, Н.І. Сірко // Науковий вісник НЛТУ України : зб. наук.-техн. праць. – Львів : РВВ НЛТУ України. – 2006. – Вип. 16.5. – С. 131-137.
2. Лісовий кодекс України від 21 січня 1994 року // Відомості Верховної Ради. – 1994. – № 17. – ст. 99. (Редакція від 02.07.2013).
3. Малик Л.О. Формування і використання платежів за недревні рослинні ресурси для реалізації лісової політики : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. екон. наук: спец. 08.08.01 / Л.О. Малик; УкрДЛТУ. – Львів, 2001. – 20 с.
4. Податковий Кодекс України. [Електронний ресурс]. – Доступний з <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/2755-17>
5. Рішення Волинської обласної ради про внесення змін до рішення обласної ради від 21.05.2008 р., № 19/13 "Про порядок видачі спеціальних дозволів і встановлення лімітів на заготовлюванню другорядних лісових матеріалів та здійснення побічних лісових користувань" від 2011 р.
6. Рішення Рівненської обласної ради "Про порядок і умови виділення лімітів та організації справляння збирання при здійсненні побічних лісових користувань і заготівлі другорядних лісових матеріалів" від 23 березня 2007 р., № 253.
7. Синякевич І.М. Економіка лісокористування : підручник / І.М. Синякевич. – Львів. : Вид-во ІЗМН, 2000. – 402 с.
8. Hardin G. The tragedy of the commons / G. Hardin, 1968. – 11 p. [Electronic resource]. – Mode of access <http://dieoff.org/page95.htm>.
9. Janse G. Factors influencing the role of non-wood forest products and services. Forest policy and economics / G. Janse, A. Ottitsch. – 2005. – № 7. – Pp. 309-319.
10. MCPFE State of Europe's Forest; Fourth Ministerial Conference on the Protection of Forests in Europe. – Liaison Unit, Vienna. – April 2003; Rametsteiner E. Sustainable forest management and Pan-European forest policy / E. Rametsteiner, P. Mayer // Ecological Bulliten. – 2004. – Vol. 51. – Pp. 51-57.

11. Non-timber forest products between poverty alleviation and market forces. Edited by Jean-Lauren Pfund and Patrick Robinson. Zurich. 28th of November, 2005. – 51 p.
12. FAO. State of the world's forests 2012. – Pp. 35. [Electronic resource]. – Mode of access <http://www.fao.org/docrep/016/i3010 e/i3010 e.pdf>
13. FAO. Towards a harmonized definition of non-wood forest products, Unasylva, issue. – 1999 № 198. – Pp. 12-24.
14. FAO. Towards a harmonized definition of non-wood forest products, Unasylva, issue. – 1999 № 198. – Pp. 27-34.
15. Forest and agriculture organization of the United Nations, FAO. Forest trees and food: Rome, 1992. – Pp. 122-124.
16. Schaafsma M. The importance of forest benefits: valuation of non-timber forest products in Eastern Arc mountains in Tanzania / M. Schaafsma, et. al // CSERGE working paper. – 2011. – № 5. – 49 p.
17. [Electronic resource]. – Mode of access <http://www.lesovod.org.ua/node/14524>.
18. [Electronic resource]. – Mode of access http://www.lvivlis.com.ua/uk/Administrative_Services_extract_forest_ticket/.
19. [Electronic resource]. – Mode of access http://www.lvivlis.com.ua/file/LL_proekt.pdf

Пукман І.В., Адамовський А.Н. Особенности экономической оценки и торговли недревесной продукцией леса

Определены прямые и косвенные факторы влияния на роль недревесной продукции леса (НДПЛ) для общества и факторы, которые оказывают влияние на успех торговли этой продукцией. Установлено, что с целью оценки стоимости НДПЛ в горных регионах целесообразно использовать подход "производственной" функции заготовки НДПЛ отдельными домохозяйствами. Во время определения стоимости НДПЛ необходимо учитывать не только экономические факторы, но и социальные, и экологические.

Ключевые слова: недревесная продукция леса (НДПЛ), экономическая стоимость, производственная функция.

Pukman I.V., Adamovsky A.M. Nontimber forest production economic valuation and trade features

Direct and indirect factors that influence the role of non-timber forest production (NTFP) and possibilities for its trade were defined in this paper. In order to define economic value of NTFP the "production" function approach is appropriate. Social and ecological function should be taken into consideration along with the economic factors while evaluating NTFP.

Keywords: non-timber forest production (NTFP), economic value, production function.

УДК 657.221

Здобувач О.І. Тивончук¹ – Львівська КА

СИСТЕМА ВНУТРІШНЬОГО КОНТРОЛЮ КРЕДИТНИХ ОПЕРАЦІЙ

Наголошено на важливості системи внутрішнього контролю кредитних операцій. Подано результати дослідження питання організації системи внутрішнього контролю кредитних операцій на підприємстві. Здійснено ретроспективний аналіз дослідження питання "внутрішнього контролю" вітчизняними та зарубіжними вченими. Представлено процес внутрішнього контролю позикового капіталу у формі банківських кредитів. Запропоновано певні шляхи подальшого удосконалення та розвитку системи внутрішнього контролю кредитних операцій на промислових підприємствах України.

Ключові слова: кредитні ресурси, банківські кредити, бухгалтерський облік, контроль, підприємство.

¹ Наук. керівник: проф. М. В. Корягін, канд. екон. наук.